

ONDERWIJSKUNDE 1 EN DE PRAKTIJK

academiejaar 2012-2013 SEMESTER 1

DIDACTISCHE OPDRACHTEN

Opdracht 3 LEERINHOUDEN

• **Afspraken:**

- Aan deze opdrachten wordt gewerkt tijdens de 'contacturen' en tijdens de 'uren zelfstandig werk' van week 6 en 7.
- Het verslag van de opdracht wordt gepost op het digitaal leerplatform Chamilo bij 'opdrachten'.
- De deadline voor het indienen van het verslag is zondag 11 november 2012 om 23u59. Deadlines dienen gerespecteerd te worden, er worden geen opdrachten meer aanvaard na de deadline. Het niet vervullen van een opdracht leidt tot een 'afwezig' voor het partim 'de praktijk'. Dat betekent dat de student in het academiejaar niet meer kan slagen voor het gehele opleidingsonderdeel 'onderwijskunde 1 en de praktijk'.
- Dit is een groepsopdracht, in één groepje zitten maximum 4 studenten. Studenten proberen in samenspraak met hun lector om zoveel mogelijk studenten met eenzelfde onderwijsvak in één groepje te plaatsen.
- Het verslag van deze opdracht bedraagt maximum 5 pagina's.

• **Evaluatiecriteria:**

- Deze opdracht telt mee voor 10 % van het eindcijfer voor het opleidingsonderdeel 'Onderwijskunde 1 en de praktijk'.
- Evaluatiecriteria zijn:
  1. inhoudelijke correctheid (/1)
  2. inhoudelijke diepgang (/2)
  3. zinvolle leeractiviteit (/2)
  4. creativiteit & persoonlijke toets in de opdracht (/2)
  5. aandacht voor structuur (/1)
  6. correct taalgebruik (/1)
  7. correcte bronvermelding (/1)

• **Doelstellingen:** De studenten (kunnen):

1. leerinhouden selecteren.
2. leerinhouden structureren.
3. leerinhouden in team vertalen in leeractiviteiten.
4. zinvolle leerervaringen creëren.
5. keuzes maken uit een gegeven aanbod, rekening houdend met de criteria van de maatschappelijke relevantie, de beschikbare tijd en hulpmiddelen in het belang van de opbouw van het vakgebied.
6. in samenspraak met collega's verbanden aangeven tussen leerinhouden uit het eigen vakgebied en verwante vakgebieden (horizontale samenhang).
7. een leerlingactiviteit motiverend, aanschouwelijk en actief inrichten.

OPDRACHT

Stap 1 naar het museum

In de loop van week 5 brengen jullie met je lector een bezoek aan het MSK Gent.

Open van dinsdag tot zondag van 10u00 tot 18u00

Toegangsprijzen:

3,75 euro: inwoners van Gent - senioren 55 - groepen van min. 15 personen

1 euro: jongeren 19 tot 25 jaar

GRATIS: jongeren jonger dan 19 jaar - leden van VMV en van ICOM - lerarenkaart - gidsenkaart

Met je groepje van 4 brengen jullie een bezoek aan de vaste collectie. Jullie genieten een half uur van de vele kunstwerken. Daarna kiezen jullie samen één schilderij of beeldhouwwerk waar jullie verder willen rond werken.

Jullie noteren zo volledig mogelijk :

- waarom jullie voor dit werk kozen
- de volledige naam van de kunstenaar
- de titel van het werk
- het jaartal waarin het werk gemaakt werd
- overige informatie (bv. formaat: H: 61,2 cm, B: 50,1 cm; techniek: olieverf op doek; extra uitleg: *Rond 1820 is de schilder Théodore Géricault bevriend met de jonge psychiater Etienne-Jean Georget. Als zogeheten aliënist speelde die een belangrijke rol in de erkenning van de waardigheid van psychiatrische patiënten. In deze kringen werd onder meer het begrip monomanie gelanceerd, een ziekte waardoor patiënten lijden aan een welbepaalde obsessie of een waanbeeld. Géricault maakte in – of op verzoek van? – dit milieu een reeks van tien studieschilderijen van monomane afwijkingen; vijf hiervan zijn vooralsnog spoorloos.¹; schenking van mevr. A.S. Vanare - Kuipers in 1989; ...)*

Let op, ieder groepje van de klas kiest een ander kunstwerk!

De hoofding, de vermelding van jullie namen, de presentatie van en de keuze voor het werk vormen de eerste pagina van jullie opdracht.

Stap 2 verdieping

Tijdens de uren praktijk zelfstandig werk: kies één (of twee) aspect(en) waarin jullie zich willen verdiepen,

bijv. de periode (modernisme); de kunstenaar; de inhoud (geld, kostuumstof, kinderspelen, exotische vogels, menselijk naakt, scheepvaart, circus, wals, ...); de bedoeling van de kunstenaar met het werk (choqueren); hoe verloopt een schenking?; kritiek op het werk, de stijl; symbolen (de lelie); de techniek (houtschool); de vormgeving (geometrische figuren); het kleurgebruik; de factor licht, beweging, tijd; ...

Schrijf de bevindingen over het (de) onderzochte aspect(en) uit op één bladzijde.

Stap 3 situering binnen een onderwijsvak

Zoek minstens 3 linken met jullie onderwijsvak en schrijf deze grondig uit op één bladzijde.

Volgende tips kunnen hierbij helpen:

- raadpleeg de eindtermen, het leerplan van de eerste graad A-stroom (voor PAV: tweede graad BSO)
- welke domeinspecifieke kennis en vaardigheden kunnen jullie in het kunstwerk onderscheiden?
- kunnen jullie een methode uit je vakgebied koppelen aan het kunstwerk?
- kan je een vergelijking maken binnen je vakgebied?
- is jullie kunstwerk (het thema) actueel?

¹ bron: <http://www.mskgent.be/nl/collectie/romantiek-realisme/theodore-gericault-portretvaneenkleptomaan>

- maak een koppeling naar andere kunstwerken, andere vakinhouden, ...
- vul aan: het kunstwerk 'is een voorbeeld van ...', 'hekelt volgend probleem ...', 'biedt een oplossing voor', ...
- zijn er linken met andere vakgebieden?
- vraag advies aan je medestudenten en vaklektor, welke linken zien zij?

Stap 4

Controleer en bespreek of jullie tot nu toe voldoen aan de evaluatiecriteria.

Stap 5 uitwerken van een leerlingactiviteit

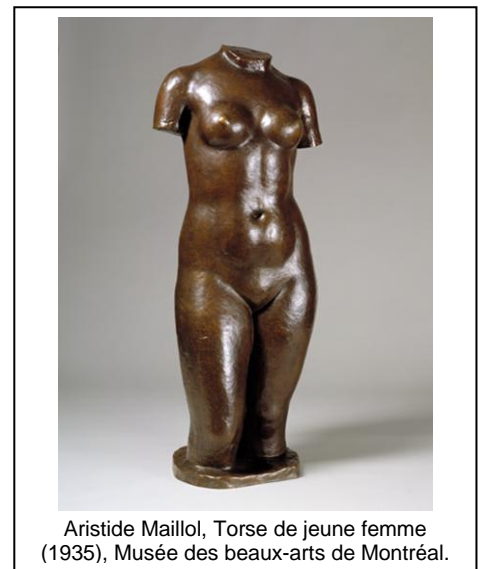
Gebruik jullie fantasie (droom, maak associaties, durf het jezelf 'gek' voorstellen, think out of the box, ...): hoe zou je een leerlingactiviteit van 20 minuten kunnen uitwerken rondom jullie kunstwerk en de leerinhouden uit stap 2 en 3?

Filosofeer over volgende 2 vragen :

1. Wat willen jullie dat de leerlingen bijleren door jullie activiteit?
2. Hoe maak je die activiteit motiverend?

Volgende tips kunnen hierbij helpen:

- zijn de leerlingen actief?
- doe iets met voelen, met bewegen of met de 5 zintuigen in het algemeen
- werken jullie aanschouwelijk?
- laat de leerlingen iets onderzoeken (bijv. hoe snel smelt boter?)
- laat de leerlingen iets creëren
- maak een verhaal / een lied en integreer dit in jullie activiteit
- vraag de mening, tips van andere mensen, zouden zij jullie activiteit graag doen?

Na jullie brainstorm, werken jullie een lesfase van het lesvoorbereidingsformulier in onderstaand sjabloon uit:

TIMING : 20 MINUTEN	NAAM LESFASE, VERMELDING DIDACTISCHE WERKVORM				
LESFASEDOEL- STELLING	LEERINHOUDEN	MEDIA / MATERIAAL	ACTIVITEITEN LEERKRACHT	ACTIVITEITEN LEERLINGEN	ORGANISATIEVORM
					X X X X X X X X X lkr.

Het uitschrijven van jullie lesfase doe je op een 'liggend' blad, maximaal 2 pagina's.

Stap 6

Vergeet niet jullie bronnen nauwkeurig te vermelden in een bibliografie.

Hoe je dat doet lees je op pagina 9 en 10 in de brochure 'Het Bin-boekje' van de pedagogische begeleidingsdienst van het GO!, (zie Chamilo, bij brochures).

Drie voorbeelden

1) *Stilleven met vis*² Pieter Claesz (1647)

Olieverf op paneel, 64 x 82 cm, Objectnummer: SK-A-1857

Op dit stilleven of 'ontbijtgen' zijn typisch 17de-eeuwse voorwerpen te zien. Links staat een grote roemer, een groen wijnglas met noppen op de voet. Daarnaast is een diabolo-vormig zoutvat neergezet, met een schoteltje van Chinees porselein erop. Het schoteltje bevat kappertjes - lekker bij de vis. Op het vat zelf ligt wat zout. Het stilleven is ingehouden van kleur, alleen het geel van de citroen springt in het oog. Dergelijke monochrome schilderijen waren populair in de jaren veertig van de 17de eeuw. Pieter Claesz maakte een zwerige diagonale compositie, met wijnranken en een krullende citroenschil. De tinnen bordjes steken iets uit over de rand van de tafel.

Wij zien een link met VV, biologie, Engels, Frans, economie, HB, wiskunde, ...

2) *Landschap bij naderend onweer*³ Willem Roelofs (1850)

Olieverf op doek, 90,2 x 139,8 cm, Objectnummer: SK-A-4868

Dreigend hangt de donkere wolkenmassa boven het duinlandschap. De ruiter geeft zijn paard de sporen. Hij houdt zijn hoed vast, zijn jas wappert in de wind. Een hond volgt hen. Haast is geboden, het onweer kan elk moment losbarsten. Even breekt de zon door de wolken. Het licht beschijnt de zandgrond en doet de zilverwitte berkenstammetjes oplichten tegen de donkere duinen. Het tafereel toont de nietigheid van de mens tegenover de grootsheid van de natuur. Dit is kenmerkend voor de romantiek. De dramatische voorstelling is in 1850 geschilderd door Willem Roelofs.

Wij zien een link met aardrijkskunde, fysica, Nederlands, N.C. zedenleer, MO, ...

2) *Rijdende Artillerie*⁴ George Hendrik Breitner (ca. 1885-86)

Olieverf op doek, 115 x 77,5 cm, Objectnummer: SK-A-1328

Militairen te paard. In volle vaart komt een groep soldaten te paard het duin afstormen, recht op de beschouwer af. De schilder George Hendrik Breitner heeft de militaire oefening heel overtuigend weergegeven, met een grove, vlotte penseelstreek. Breitner, later vooral beroemd geworden door zijn weergave van het stadsleven, was begonnen als schilder van militaire onderwerpen. Op 8-jarige leeftijd maakte hij al tekeningen van soldaten op paarden. Vanaf 1880 komen er veel militaire tafereelen in zijn werk voor. In de duinen bij Den Haag, waar Breitner toen woonde, zag hij vaak oefeningen van het leger. Voor grotere en meer spectaculaire oefeningen reisde hij soms naar Brabant.

Wij zien een link met LO, BR, geschiedenis, PAV, PKV, TO, ...

² bron: http://www.rijksmuseum.nl/aria/aria_assets/SK-A-1857?lang=nl&context_space=aria_catalogs&context_id=Term_00020924_ni
³ bron: http://www.rijksmuseum.nl/aria/aria_assets/SK-A-4868?lang=nl&context_space=aria_catalogs&context_id=Term_00021196_ni
⁴ bron: http://www.rijksmuseum.nl/aria/aria_assets/SK-A-1328?lang=nl&context_space=aria_catalogs&context_id=Term_00020774_ni